

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна літературознавча методологія

Рівень вищої освіти: другий (магістр)

Освітня програма: Польська мова і література, англійська мова, переклад

Спеціалізація: 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша - польська

Спеціальність: 035. Філологія

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна літературознавча методологія
Викладач (-і)	Солецький О.М.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74 0506717862
E-mail викладача	oleksandr.soletsky@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Сучасна літературознавча методологія» належить до нормативних дисциплін циклу професійної теоретичної підготовки і вивчається студентами спеціальності 035. Філологія другого рівня вищої освіти на першому курсі у другому семестрі й передбачає розвиток компетентностей, отриманих студентами при вивченні вступу до літературознавства, історії української та зарубіжної літератур, теорії літератури, історії літературної критики, естетики, історії філософії на першому рівні вищої освіти. Курс є складовою частиною вивчення історії та теорії літератури, критичної та літературознавчої думки, що сприяє формуванню умінь виявляти, ставити та вирішувати наукові проблеми, проводити досліджень на належному рівні.

У процесі опанування курсу студенти вивчають особливості становлення і розвиток сучасної літературознавчої методології, зміст її основних понять, їх співвідношення, структуру, основні методологічні напрями, можливості використання для дослідження конкретних наукових проблем.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курс «Сучасна літературознавча методологія» має **на меті** сформувати у студентів здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства, здійснювати науковий аналіз і структурування літературного матеріалу з урахуванням новітніх методологічних принципів, користуватися літературознавчою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень, уміння використовувати сучасні інноваційні методики та технології навчання у вищій школі.

Метою курсу є системне вивчення сучасної літературознавчої методології, різних методик аналізу художніх текстів, застосування конкретних літературознавчих концепцій для інтерпретації творчості українських та світових письменників, визначення найбільш ефективних та релевантних літературознавчих методів аналізу для конкретного тексту та визначених завдань. Основні завдання курсу скеровані на формування компетентностей аналізу основних сучасних літературознавчих шкіл, теорій, методів в їх історично-генетичній послідовності, наголошенні їх спадкових і

новаторських рис.

За підсумками вивчення курсу студент повинен знати:

- основні сучасні літературознавчі школи, теорії, методи;
- зміст основних теоретичних понять, їх співвідношення;
- основні дискусійні питання літературознавчої науки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 10. Здатність використовувати сучасні інноваційні методики та технології навчання у вищій школі, проводити навчальні заняття, здійснювати індивідуальний супровід здобувача (наставництво, менторство) під час навчання.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно

опрацьованих даних.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 18. Проводити навчальні заняття, надавати консультації студентам із навчальних дисциплін за спеціалізацією «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська», а також здійснювати індивідуальний супровід студента (наставництво, менторство) під час навчання, використовуючи сучасні інноваційні методики та технології навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
2	035 Філологія	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Теоретичні основи літературознавчої методології.	2		4
Тема 2. Структуралізм і постструктуралізм. Деконструкція тексту.	2		4
Тема 3. Методологія наратології.	2		4
Тема 4. Сучасна психоаналітична критика.	2		4
Тема 5. Феміністична методологія.	2		4
Тема 6. Літературознавча когнітивістика. Міждисциплінарні студії.	2		4
Тема 7. Літературознавча методологія в історико-культурному контексті.		2	4
Тема 8. Міфологічна та неоміфологічна критика.		2	4
Тема 9. Структурування та деконструювання тексту.		2	4

Тема 10. Наратологія. Методологія інтерпретації процесу «оповідності».		2	4
Тема11. Семіотика та лінгвоаналіз.		2	4
Тема 12. Міжтекстовість та інтермедіальні студії.		2	4
Тема 13. Феміністична методологія.		2	4
Тема14. Психоаналіз та «неофройдизм». Рецептивна естетика.		2	4
Тема15. Феноменологія. Когнітивне літературознавство. Екокритика. Постколоніальна критика.		2	4
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Система оцінювання курсу відповідає критеріям оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, мінімум 25 балів; за складання іспиту – максимум 50 балів, позитивний мінімум 25 балів. Робота на практичних заняттях упродовж семестру оцінюється за 5-бальною шкалою та максимальною кількістю 30 балів. Під час виставлення допуску до іспиту враховуються навчальні досягнення, отримані в процесі оцінювання на практичному занятті (максимум 30 балів), контрольна робота – 10 балів, самостійна робота (включаючи індивідуальне завдання, зокрема реферативне повідомлення) максимум 10 балів. Загальна максимальна кількість балів за навчальний курс становить 100 балів
Вимоги до письмових робіт	Передбачені два тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, контроль самостійної роботи у формі тестування та одна письмова робота. Тестування оцінюються за 100-бальною шкалою з автогенеративним визначенням. Тестові завдання передбачають відповідь на 20 запитань. Письмова контрольна робота оцінюється за 5-бальною системою. Робота передбачає відповідь на 3 запитання.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру. Усні відповіді оцінюються за 5-бальною шкалою.

Умови допуску до підсумкового контролю	Допуском до іспиту є отримання позитивної підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). Під час визначення рейтингового підсумкового контролю враховується опрацювання тем, успішне виконання тестових завдань та контрольної роботи, успішне реферативне повідомлення, індивідуальне завдання
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма складання: письмова екзаменаційна робота; усний захист екзаменаційної роботи – за бажанням студента.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає **Комісія з питань етики та академічної доброчесності** при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. 2-е вид., доп. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2002. 832 с.
Астрахан Н. Буття літературного твору. Аналітичне та інтерпретаційне моделювання. К.: «Академвидав», 2014. 432 с.
Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. К.: Смолоскип, 2008. 360 с.
Батлер Дж. Гендерний клопіт. Фемінізм та підриг тожсамості. К.: Ентіс, 2003. 223 с.
Бовсунівська Т.В. Когнітивна жанрологія та поетика: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 180 с.

Галич О. Історія літературознавства [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. А. Галич. К. : Либідь, 2013. 390 с.

Голянич М. Внутрішня форма слова і дискурс : монографія / М. І. Голянич. Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2008. 296 с.

Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. К.: Юніверс, 2001. 288 с.

Дерріда Жак. Письмо та відмінність. К.: Основи, 2004. 602 с.

Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / [пер. Мар'яни Гірняк]. Львів: Літопис, 2004. 652 с.

Квіт С. М. Герменевтика стилю: Монографія. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 143 с.

Зборовська Н. Психологічний аналіз літературознавства. К., 2003. 392 с.

Єщенко Т. Лінгвістичний аналіз тексту. К.: Академвидав, 2009. 264 с.

Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності. К.: «Академвидав», 2012. 288 с.

Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду. К.: «Академвидав», 2014. 192 с.

Ковалів Ю. Літературна герменевтика: монографія. К.: Київський університет, 2008. 240 с.

Козлик І.В. Сучасна літературознавча епістемологія (Лекційні матеріали) : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. 212 с.

Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / М.І. Голянич та ін. ; за ред. М.І. Голянич. Івано-Франківськ: Сімик. 2012. 392 с.

Література. Теорія. Методологія / Упорядник: Данута Уліцька. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 544 с.

Мітосек С. Теорії літературних досліджень. Сімферополь, 2005. 432 с.

Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм та літературознавство / [пер. з польськ. О. Галета]. Львів: Літопис, 2007. 316 с.

Павличко С. Теорія літератури. К., 2002. 679 с.

Рікер П. Ідеологія і утопія. К.: Дух і літера, 2005. 386 с.

Сінченко О.Д. Комунікативні стратегії в теорії літератури: автор, текст, читач: Навчальний посібник. К.: Логос, 2015. 170 с.

Солецький О. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2018. 400 с.

Солецький О. Методологія та іконічно-конвенційні коди: «Слов'янська міфологія» М.Костомарова. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2024. №19(71). С.299-308.

Теорія літератури в Польщі: Антологія текстів. Друга половина XX початок XXI ст. / упоряд. Б.Бакула; за заг. ред. В.Моренця; [пер. з польськ. С.Яковенка]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 531 с.

Ференц Н. С. Сучасні методологічні засади літературознавства : навч.-метод. посіб. для студ. філол. фак. / упоряд. : О. М. Чижмар ; відповід. за вип. : В. В. Барчан.; рец. : Н. Й. Ребрик, О. Ю. Кузьма. Ужгород : Гражда, 2021. 140 с.

Фізер І. Американське літературознавство: Іст.-критич. нарис. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 108 с.

Фуко М. Археологія знання. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. 326 с.

Яус, Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011 624 с.

Iconotropy: turning toward pictures /edited by Ellen Spolsky. Lewisburg, PA . Bucknell University Press, (c)2004. 210 p.

Lakoff G. The contemporary theory of metaphor // Metaphor and thought. Second edition. Cambridge University Press, 1993. P.203-250.

Markowski P. M. Psychoanaliza // Burzyńska A., Markowski P. M. Teorie literatury XX wieku. Kraków: Znak, 2006. S. 45-78.

Manning J. The Emblem. London: Reaktion Books, 2002. 400 p.

Soletskyy O. Convergence of iconic-conventional signification in the emblematic patterns of literature // Poli-Femo. Letteratura e arti. 2016. Numero 11-12. Milano: Liguori Editore. P.14-31.

Soletskyy O. Emblematic Mechanisms and Psychoanalysis: Iconic-Conventional Convergence and Psychoanalytic Diagnostics // Language and Psychoanalysis Edinburgh University. Vol 8. No 2. 2019. P.4-29.

Spolsky E. The Contracts of Fiction: Cognition, Culture, Community. Oxford University Press, 2015. 321 p.

Інформаційні ресурси:

Електронний каталог бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Наукова бібліотека ім. М.Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка

URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>

Бібліотека національного університету «Києво-Могилянська академія»

URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua/>

Наукова бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова

URL: <http://www.hklib.npu.edu.ua/>

Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка

<http://www.lib.if.ua/>

Наукова бібліотека Львівського національного університету ім. І.Франка

<http://www.franko.lviv.ua/bibl/>

Викладач _____ доктор філологічних наук, доц. Олександр СОЛЕЦЬКИЙ